

KÚRIA

Bfv.I.1478/2013/6. szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év március hó 18. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A csalás büntette és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Budaörsi Városi Bíróság 7.B.68/2010/87. számú, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 2.Bf.136/2013/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Budaörsi Városi Bíróság a 2012. november 21-én kihirdetett 7.B.68/2010/87. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki csalás büntettében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont] és közokirat-hamisítás büntettében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont]; ezért halmazati büntetésül egy év börtönbüntetésre és kettő év közügyektől eltiltásra ítélte, továbbá elrendelte a Szentesi Városi Bíróság - a Csongrád Megyei Bíróság 1.Bf.410/2001/18. számú határozatával jogerőre emelkedett - 2.B.187/1997/117. számú ítéletével kiszabott hét év börtönbüntetés hátralévő részének végrehajtását.

A fellebbezés folytán másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2013. szeptember 17-én jogerőre emelkedett 2.Bf.136/2013/6. számú ítéletével az első fokú határozatot megváltoztatta, és a terhelt által elkövetett bűncselekményeket a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés c) pontja szerint minősülő csalás büntettének, illetve a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntettének minősítette; megállapította, hogy a terhelt a büntetésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően

bocsátható feltételes szabadságra; egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős másodfokú ítélet ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben elsődlegesen a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és a másodfokon eljáró törvényszék új eljárásra utasítását indítványozta, másodlagosan azt kérte, hogy a Kúria a másodfokú ítéletet - a Be. 416. § (1) bekezdésének a) és b) pontjában, valamint a Be. 427. § (1) bekezdésének a) és b) pontjára figyelemmel - a büntető anyagi jog szabályainak megsértése és a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt változtassa meg, a terheltet a csalás büntette alól mentse fel, míg a közokirat-hamisítás bűntettében a terhelt bűnsegédi elkövetői magatartását állapítsa meg. Végezetül a terhelt büntetésének enyhítését, és vele szemben pénzbüntetés kiszabását indítványozta.

Az indítványozó szerint az eljáró bíróságok téves jogi következtetést vontak le a megállapított tényállásból, amikor a terhelt cselekményét csalás bűntettének, illetve közvetett tettesként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettének minősítették, mivel a terhelt személyiségzavara miatt a cselekmény elkövetésének idején enyhe fokban korlátozott volt a cselekményei veszélyességének felismerésében, és a felismerésnek megfelelő magatartás tanúsításában, így tudata nem fogta át, hogy magatartásával bárkit tévedésbe ejt és ezáltal haszonra tesz szert. Mindezen túl álláspontja szerint tévedett a bíróság abban is, hogy a terhelt felelősségét közvetett tettesként állapította meg, mivel a tényállásból nem lehet arra következtetni, hogy a terhelt bárkit megbízott volna az okiratok földhivatalba történő benyújtásával, ahogy arra sem, hogy egyáltalán tudott az okiratok benyújtásáról, következésképpen cselekménye legfeljebb bűnsegédi magatartásként értékelhető.

Mindezen túl megítélése szerint eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor az ügy tárgyalási szakában kirendelt igazságügyi elmeorvos-szakértőt csak arra a tényre nyilatkoztatta, hogy a terhelttel szemben a büntetőeljárás lefolytatható-e, és elmulasztotta a szakértő meghallgatását a terhelt beszámítási képességének korlátozottságára vonatkozóan, döntését azzal indokolva, hogy a nyomozati szakaszban kirendelt szakértő erről már nyilatkozott.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. A terhelt tudattartama kapcsán álláspontja szerint az indítványozó a törvényben kizárt módon a megállapított és ekként a felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállást támadta, míg a terhelt elkövetői minősége kapcsán kifejtetteket azért nem találta alaposnak, mert megítélése szerint részint helytállóan minősítette a terhelti magatartást a

tényállásra figyelemmel közvetett tettesként megvalósítottak, részint pedig az esetleges téves minősítés sem eredményezhetett törvénysértő büntetést. Ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria - a Be. 425. §-ának (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen eljárva - a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn (BF.2727/2013).

A felülvizsgálati indítvány részben kizárt, részben alaptalan.

A Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására büntető anyagi jogi szabály megsértésével került sor.

A felülvizsgálati eljárásban azonban - a Be. 423. § (1) bekezdésében írtak szerint - a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a tényállás nem is támadható.

A megállapított tényállás szerint az adás-vételi szerződést, valamint a tulajdonjogról lemondó nyilatkozatot egy, az eljárás során ismeretlenül maradt személy nyújtotta be a földhivatalhoz, azonban ezek a terhelt által tudottan valótlan tartalmúak voltak, és az ő érdekeit szolgálták; ezzel a cselekménnyel a terhelt a földhivatal alkalmazottait megtévesztve - jogtalan haszonszerzés végett - kárt okozott, mivel tulajdonjogát be is jegyezték a sértett ingatlanára.

Az indítványozó azzal, hogy a terhelt egészségi állapotára vonatkozóan a tárgyalási szakaszban meghallgatott igazságügyi elmeorvos szakértőnek feltett kérdések körét sérelmezte, és ezzel összefüggésben a terhelt elkövetéskori tudat-tartamát vitatta, a törvényben kizárt módon a bizonyítékok bizonyító erejét, a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét, és ezen keresztül az irányadó tényállást támadta.

Így ezen kifogásokkal a Kúria érdemben nem foglalkozott.

A Be. 416. § (1) bekezdés - ugyancsak az indítványozó által hivatkozott - b) pontja szerint felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a cselekmények törvénysértő minősítése vagy más büntető anyagi jogi szabály megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a határozatokat ezen ok alapján vizsgálta felül.

A felülvizsgálati indítvány azonban alaptalanul támadta a közokirat-hamisítás büntette kapcsán az eljáró bíróságok által megállapított elkövetői minőséget.

A tényállás szerint a terhelt tudomással bírt arról, hogy az általa

aláírt adásvételi szerződés, valamint lemondó nyilatkozat valótlan tartalmú, ahogy arról is, hogy a valótlan tartalmú okiratokat a földhivatalba benyújtja az ismeretlenül maradt személy.

Emellett a Btk. 14. § (3) bekezdése szerint - ahogy korábban az 1978. évi IV. törvény 21. § (3) bekezdése szerint is - a részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni. Ezért a halmazati büntetésül kiszabott, a bűnhalmazatban álló bűncselekmények közül a súlyosabban büntetendő büntetési tételének törvényi minimumában meghatározott tartamú szabadságvesztés a terhelt bűnsegédi bűnrészessége megállapítása esetén sem lenne törvénysértő.

A büntetés neve és mértéke, azaz a büntetés törvényessége a felülvizsgálati eljárás keretében az esetleges törvénysértő minősítésen túl akkor lenne vizsgálható, ha annak kiszabására a büntető anyagi jog más szabályának megsértésével került sor.

A támadott határozatokban azonban ilyen egyéb anyagi jogszabálysértés sem állapítható meg; a kiszabott börtönbüntetés neve törvényes, és mértéke is a törvényi keretek között került meghatározásra.

Így a törvényes büntetés konkrét mértéke - és a büntetés kiszabása során irányadó körülmények mikénti mérlegelése - a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálható.

Ekként nem foghatott helyt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapozott indítvány sem.

A Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 423. § (5) bekezdésére figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel is felülvizsgálta.

Ilyen, a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértést azonban nem észlelt.

Ezért a Be. 426. §-a alapján - a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva - a Budaörsi Városi Bíróság 7.B.68/2010/97. számú, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 2.Bf.136/2013/6. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. §-ának (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat

hozatalát is mellőzheti a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel.

Budapest, 2014. március 18.

*Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k.
előadó bíró, Dr. Csák Zsolt bíró*

A kiadmány hitelével:

*TLné
bíróági tisztviselő*